

- ז. אמנם, ישנו מי שטוען: איך אפשר לתבוע ממנו דבר כזה - שגם בשעה שעוסק בעניני העולם, יאיר לעולם, עי"ז שיהי' מובדל מן העולם?
- התעסקותו בעניני העולם - טוען הוא - היא ע"פ תורה, כפי שדרשו רז"ל⁵⁴ על הפסוק⁵⁵ "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", "יכול יהא יושב ובטל, ת"ל אשר תעשה", וכן דרשו רז"ל⁵⁶ על הפסוק⁵⁷ "ששת ימים תעבוד", "זו מצות עשה". אלא, שבזה גופא יש חילוק אם הענין ד"תעשה", "תעבוד", הוא כמו אצל יושבי אוהל או כמו אצל בעלי עסק.
- וכיון שהיותו בעל-עסק הוא ע"פ תורה - צריך הוא להיות מונח בהעסק, כיון שדוקא באופן כזה ירוויח את פרנסתו, ויוכל גם לפרנס את "יששכר" - הן ה"יששכר" שמחוץ הימנו, יושבי אוהל, לתמוך במוסדות חינוך, ישיבות וכו', והן ה"יששכר" שבו, שהרי גם בעל-עסק צריך לקבוע עתים לתורה, כך, שההתעסקות בהעסק היא בשביל לפרנס את עצמו בזמן שיושב ועוסק בתורה,
- וכידוע⁵⁸ שהבעש"ט הי' מלמד זכות על בעלי-עסק שמונחים לגמרי בעניני העסק, שכוונתם היא כדי שיוכלו ליתן צדקה, לפרנס את היושבי אוהל, או להשיא בנותיהם לתלמידי חכמים וכיו"ב. - ולכל היותר, הרי הוא בדרגא ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים"⁵⁹, אבל עדיין אינו אחוז בדרגא ד"בכל דרכיך דעהו"⁶⁰.
- וא"כ, טוען הוא, כיצד תובעים ממנו שגם בהיותו עוסק בעניני העולם, יהי' מובדל מן העולם, כפי שהוא מצד פנימיותו, ועי"ז יאיר את העולם?!
- בתניא מבואר - ממשיך לטעון - שכאשר בא לידי נסיון כו', אזי "ויקץ כישן ה'", שנקודת היהדות ניעורה משנתה כו', אבל בכל שאר הזמנים הרי הפנימיות שלו אינה בהתגלות; ואילו כאן תובעים ממנו שבמשך כל הזמן, תמיד, יאיר את העולם ע"י הפנימיות שלו?!
- ח. אך הענין הוא:
- התחלת הדלקת המנורה באופן של "נר תמיד" היא ע"י אהרן הכהן, שאליו נאמר הציווי "בהעלותך את הנרות", ולאחרי שאהרן הכהן מדליק את הנרות, אזי יכולה להיות הדלקת הנרות גם ע"י שאר הכהנים, ועד ש"הדלקה כשרה בזר"⁶¹, ע"י כל אחד מישראל, כמו⁶² ש"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", ובפרט בזמן הזה שהדלקת הנרות היא רק ברוחניות הענינים, ועי"ז נעשה הענין בשלימותו, ע"ד מאמר רז"ל⁶³ "כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה" (ולא כמו בזמן הבית, שהעסק בתורת עולה לא הי' בשלימות כל זמן שעדיין חסרה אצלו ההקרבה בפועל, כי חסרון ההקרבה בזמן הזה הוא בגלל שהקב"ה לקח את ביהמ"ק לפי שעה, אבל הוא - היהודי - מצדו עושה כל מה שביכלתו ללא חסרון), וזוהי הנתינת כח לכאו"א מישראל שיוכל להאיר את העולם באופן ד"נר תמיד", לא רק בשבת ויו"ט, אלא גם בימות החול ובעת עסקו בעובדין דחול.
- ט. ויש להוסיף ולבאר בנוגע לפעולתו של אהרן בהדלקת המנורה - שענין זה הי' לאחרי ש"ראה אהרן חנוכת הנשיאים", ו"חלשה אז דעתו כשלא הי' עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו", ואז "אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות"⁶⁴:

(59) אבות פ"ב מ"ב (פרק דשבת זו).

(60) משלי ג, ו. וראה תורת מנחם - התוועדויות ח"מ ע' 255.

וש"נ.

(61) רמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ט ה"ז.

(62) יתרו י"ט, ו.

(63) מנחות בסופה. ועוד.

(64) פרש"י ריש פרשתנו. וראה גם שיחת ש"פ בהעלותך

(54) מדרש תהלים קלו, יג. יל"ש שם (רמז תתפג).

(55) פ' ראה טו, יח.

(56) הובאה בדרשות ר' יהושע אבן שועב פ' וישב ובס' מנחה

בלולה יתרו כ, ט. וראה מכילתא דרשב"י יתרו שם.

(57) יתרו שם.

(58) ראה כש"ט סקס"ה. וראה גם תורת מנחם - התוועדויות

חי"ח ע' 146. וש"נ.